

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

Інститут природничих наук і туризму
(назва інституту)

Екології
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІПНіТ

(назва інституту)

В. Г. Омельченко

(підпис) (прізвище та ініціали)

« 31 » 08 2021 р.

Переддипломна практика

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

(рівень вищої освіти)

галузь знань 10 – Природничі науки
(шифр і назва)

спеціальність 101-Екологія
(шифр і назва)

спеціалізація*
(назва)

освітньо-професійна програма Екологія
(назва)

вид дисципліни обов'язкова
обов'язкова /вибіркова

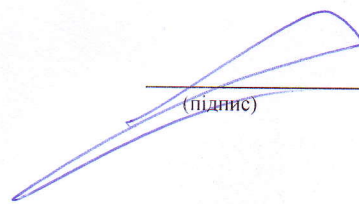
Івано-Франківськ – 2021

* за умови затвердження вченою радою ІФНТУНГ

Робоча програма дисципліни «Переддипломна практика» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття ступеня бакалавр за спеціальністю «101-Екологія».

Розробник:

Завідувач кафедри екології, д.т.н., проф.
(посада, назва кафедри, науковий ступінь, вчене звання)

Я. О. Адаменко
(прізвище та ініціали)

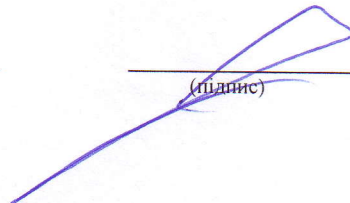
Робочу програму схвалено на засіданні _____

Екології

(назва кафедри)

Протокол від «_____» _____ 20__ р. № _____.

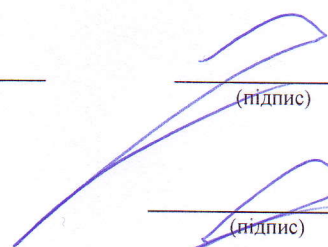
Завідувач кафедри _____ екології _____
(назва кафедри)

Я. О. Адаменко
(прізвище та ініціали)

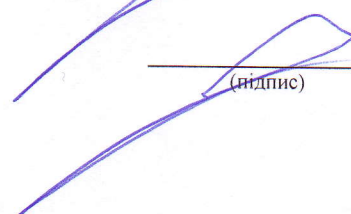
Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри _____ екології _____
(назва кафедри)

Я. О. Адаменко
(прізвище та ініціали)

Гарант ОПІ

Я. О. Адаменко
(прізвище та ініціали)

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Переддипломна практика» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах	
	денна форма навчання (ДФН)	заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	семестр VIII	
			денна форма навчання (ДФН)	заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	3	3	3	3
Кількість модулів	1	1	1	1
Загальний обсяг часу, год.	90	90	90	90
Аудиторні заняття, год., у т.ч.:	×	×	×	×
лекційні заняття	×	×	×	×
семінарські заняття	×	×	×	×
практичні заняття	×	×	×	×
лабораторні заняття	×	×	×	×
Самостійна робота, год., у т.ч.	90	90	90	90
виконання курсового проекту (роботи)	×	×	×	×
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	×	×	×	×
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	×	×	×	×
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	90	90	90	90
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	×	×	×	×
підготовка звітів з лабораторних робіт	×	×	×	×
підготовка до екзамену	×	×	×	×

Форма семестрового контролю	Диференційований залік	Диференційований залік	Диференційований залік	Диференційований залік
-----------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------

2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета переддипломної практики – на базі отриманих в університеті знань, набуття студентом професійних навичок і умінь для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах шляхом практичного оволодіння сучасними методами, формами організації та засобами виробництва в галузі майбутньої професії, а також закріплення і розширення знань, отриманих студентами за період навчання в університеті, вивчення структури і організації підприємства, набуття виробничого досвіду та практичних навиків з майбутньої спеціальності.

Вивчення навчальної дисципліни (проходження переддипломної практики) **передбачає формування та розвиток у студентів** компетентностей, передбачених відповідним стандартом вищої освіти України:

загальних:

- ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.
- ЗК 02. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 04. Здатність спілкування державною мовою, як усно, так і письмово.
- ЗК 06. Здатність спілкування з представниками інших професійних груп (з експертами інших галузь знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 09. Здатність працювати в команді.
- ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.

фахових:

- ФК 02. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.
- ФК 04. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.
- ФК 05. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.
- ФК 07. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.
- ФК 10. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.

Додаткові фахові компетентності:

- ФК 16. Здатність застосовувати сучасні методи та засоби контролю стану атмосферного повітря, природних вод, ґрунтів та стану біоти.

Результати навчання дисципліни (проходження переддипломної практики) деталізують **такі програмні результати навчання, передбачені відповідним стандартом вищої освіти України:**

- ПРН 01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.
- ПРН 03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.
- ПРН 05. Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля.
- ПРН 07. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.
- ПРН 08. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.

- ПРН 09. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
- ПРН 10. Уміти застосовувати програмні засоби, ПС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень.
- ПРН 11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.
- ПРН 13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.
- ПРН 14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії широкого загалу, робити презентації та повідомлення.
- ПРН 18. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.
- ПРН 19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження формальної освіти та самоосвіти.
- ПРН 21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.

Додаткові програмні результати:

- ПРН 26. Володіти навичками роботи із сучасними приладами оцінки стану компонентів довкілля.
- ПРН 27. Володіти методами визначення джерел і шляхів надходження у навколишнє природне середовище шкідливих компонентів та здатність оцінити їх вплив на стан здоров'я людини та якість довкілля.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Перед відбуттям на практику студент повинен обов'язково виконати такі організаційні заходи:

- отримати інструктаж про порядок проходження практики та з охорони праці і безпеки життєдіяльності на підприємстві;
- отримати у керівника практики від університету направлення на практику згідно із наказом ректора і щоденник практики, методичні поради щодо виконання її програми;
- отримати у керівників бакалаврських робіт індивідуальні завдання та методичні поради щодо збирання матеріалів, для їх виконання;

Перебуваючи на базі практики, студент повинен дотримуватись установленого режиму роботи і правил внутрішнього розпорядку протягом всього періоду практики, виконувати вказівки керівника від підприємства.

Студент зобов'язаний вести щоденник, в якому щоденно записувати вивчені і вирішені питання в процесі проходження практики.

Контроль за проходженням практики проводиться керівниками практики як від університету, так і від підприємства з метою надання допомоги при виконанні програми практики та усунення недоліків при проведенні практики.

Після закінчення практики студенти захищають звіт перед комісією, призначеною завідувачем кафедри.

3.1 Зміст практики

Переддипломна практика містить вивчення таких видів виробничої діяльності:

- організація природоохоронної служби на підприємстві;
- сучасний екологічний стан території та кожного компонента природного середовища;
- техногенне (антропогенне) навантаження на природні екосистеми;
- обґрунтування і план проведення природоохоронних заходів;
- еколого-економічна ефективність діяльності підприємства;
- екологічні обґрунтування при проектуванні нових виробництв та екологічна оцінка проектів;
- збір фактичного матеріалу для виконання звіту по виробничій практиці та підготовці бакалаврської роботи.

3.2 Завдання для самостійної роботи студента

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 2.

Таблиця 2 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення з переддипломної практики

Шифр	Назви модулів та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М1	Переддипломна практика	90	90		
1.1	Розробка індивідуального графіку проходження практики. Узгодження його з науковим керівником бакалаврської роботи та керівником практики від кафедри	2	2	3	1
2	Ознайомлення з організаційно-технологічними особливостями діяльності та структури господарюючого суб'єкта	8	8	1, 2	1
3	Аналіз екологічної звітності підприємства за останні три роки	10	10	1, 2	2
4	Вивчення обраного напрямку екологічних завдань на досліджуваному підприємстві: – ознайомлення з проектною документацією, звітами з СЕО, ОВД, ГДВ, ГДС тощо. вивчення організації екологічного документообігу за тематикою бакалаврської роботи.	10	10	1, 2	2-4
5	Збір матеріалів для складання бакалаврської роботи.	20	20	3	2-4
6	Написання індивідуального завдання, узгодженого з керівником.	20	20	3	2-4
7	Оформлення звіту з практики.	20	20	3	2-4

Переддипломна практика повинна відповідати напрямку виконання бакалаврської роботи.

Програма переддипломної практики конкретизується і доповнюється для кожного бакалавра залежно від специфіки і характеристики виконуваної роботи.

3.3 Вимоги до написання та оформлення звіту з практики

За результатами практики студент оформляє та представляє до захисту письмовий звіт, структура якого може бути такою. Звіт з переддипломної практики складається з таких розділів:

Вступ – визначаються цілі і завдання переддипломної практики.

Розділ 1. Коротка характеристика досліджуваного підприємства.

Розділ 2. Аналіз стану навколишнього середовища в зоні впливу підприємства.

Розділ 3. Індивідуальне завдання. Програма практики включає виконання індивідуального завдання, яке видається студентові перед початком практики. Виконання індивідуального завдання активізує діяльність студента, підносить його ініціативу, робить проходження практики більш конкретним і спрямовує на підготовку бакалаврської роботи.

Висновки – на підставі отриманих під час проходження переддипломної практики даних, студент узагальнює результати проведеної роботи.

Список використаних джерел – треба наводити тільки ті джерела, які були опрацьовані при складанні звіту і містять теоретичне обґрунтування викладених у звіті положень.

Додатки (за необхідності) – розміщують копії первинних документів, схем, таблиці, графіки та інші матеріали, які займають більш за 1 аркуш.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна навчальна література

1) Виробнича практика екологів [Текст]: навч. посіб. / Н. О. Зоріна. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ Факел, 2008. – 219 с.

- 2) Екологія. Виробнича практика [Текст] : навч. посіб. / Н. О. Зоріна. – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2008. – 340 с.
- 3) Переддипломна науково-виробнича практика [Текст] : методичні рекомендації / О. М. Адаменко, Н. О. Зоріна. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. – 25 с.

4.2 Додаткова література

- 4) ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки Структура та правила оформлювання. [Чинний від 2017-07-01] Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 26с. (Інформація та документація).
- 5) ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання Загальні положення та правила складання. [Чинний від 2016-07-01]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016 16с. (Інформація та документація).

4.3 Інформаційні ресурси в Інтернеті

- 6) <http://zakon5.rada.gov.ua/laws>

5 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Після закінчення практики організовується захист звітів по їх проходженню. Захист проводить, як правило, в умовах кафедри екології перед комісією.

Таблиця 3 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «Переддипломна практика»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Модуль 1	
Захист звіту з переддипломної практики	100
Усього	100

Остаточне оцінювання «Переддипломної практики» проводиться відповідно до вимог чинного Положення «Про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу студентів»

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	задовільно
60-66	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни